

Št. dokumenta: DRD-7/2026

Nova Gorica, 4. 2. 2026

Sporočilo za javnost: 4. FEBRUAR – SVETOVNI DAN BOJA PROTI RAKU

4. februarja obeležujemo Svetovni dan boja proti raku z namenom, da bi ozaveščali o raku, spodbujali njegovo preprečevanje in mobilizirali ukrepe za boj proti tej svetovni epidemiji. V ta namen se vsako leto po svetu odvijajo številne dejavnosti in kampanje (pod geslom: *ZDRUŽENI V SVOJIH CILJIH, EDINSTVENI V SVOJIH POTREBAH*), ki se izvaja v triletnih ciklih.

NEKAJ SPLOŠNIH INFORMACIJ O RAKU V SLOVENIJI:

Najnovejši podatki (iz leta 2022) v Sloveniji vsako leto na novo zbolijo blizu 20.000 ljudi, slaba polovica jih tudi umre. Pojavnost raka narašča, najpogostejši raki pa so: kožni (brez melanoma), prostate, pljuč in dojk ter rak debelega črevesa in danke (RDČD). Naše glavne skrbi za blaženje te epidemije so: preventiva, zgodnje odkrivanje, hitra diagnoza z zdravljenjem in izboljšanje kakovosti življenja s celostno rehabilitacijo.

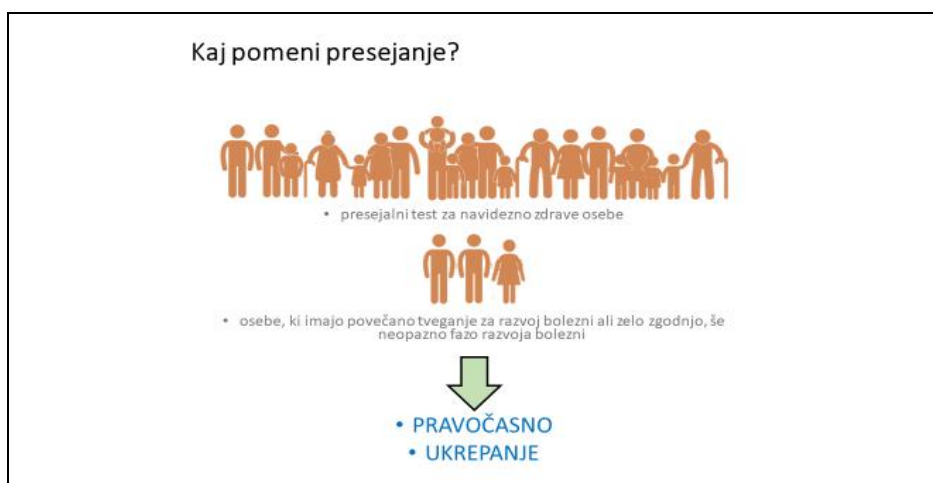
Še vedno nas skrbi kratko preživetje pri nekaterih rakah, kot so trebušna slinavka, požiralnik, jetra in intrahepatalni vodi, žolčnik in žolčevodi, možgani, in zlasti rak pljuč.

Zgodnje odkrivanje raka je tesno povezano s preživetjem: zgodnje odkritje – dobra prognoza.

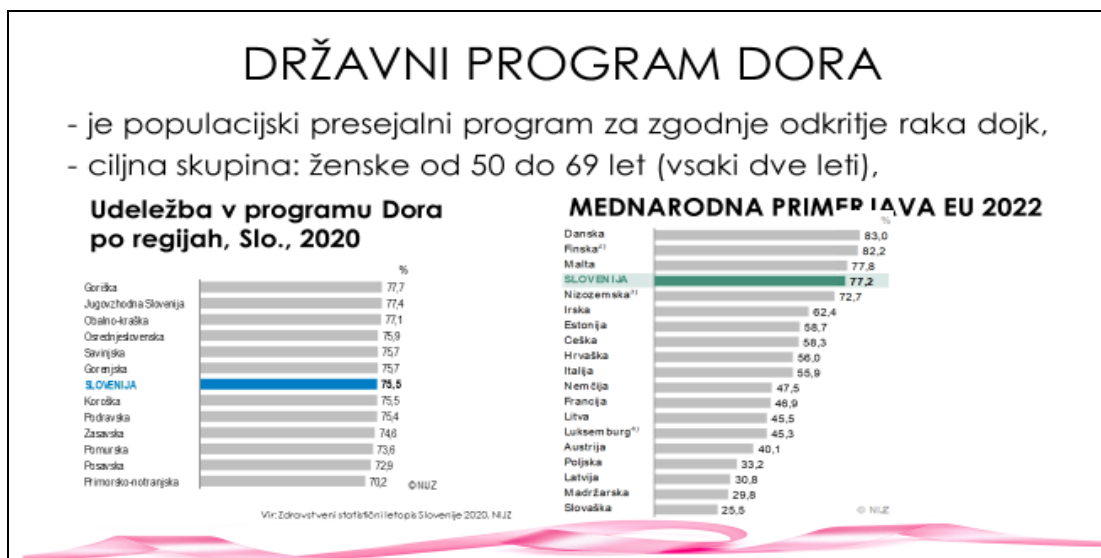
Pojavnost raka lahko občutno izboljšamo z dobro odzivnostjo v presejalne programe **za zgodnje odkrivanje predrakavih in rakavih sprememb SVIT, DORA in ZORA**. V Sloveniji pa sta v pripravi dva nova presejalna programa, PETER in LUKA:

- za zgodnje odkrivanje raka prostate in
- za zgodnje odkrivanje raka pljuč.

Sl. 1: Kaj je presejanje?

Sl. 2. DORA

Sl. 3: ZORA

ZORA – odzivnost najvišja na Goriškem

Zdravstvena regija	2020–2023	
	Št. pregledanih žensk	Pregledanost
CELJE	66.115	76,4 %
KOPER	29.378	70,8 %
KRANJ	40.928	71,4 %
LJUBLJANA	137.694	74,1 %
MARIBOR	66.704	74,2 %
MURSKA SOBOTA	23.325	71,1 %
NOVA GORICA	23.260	83,7 %
NOVO MESTO	29.475	73,1 %
RAVNE	16.246	81,4 %

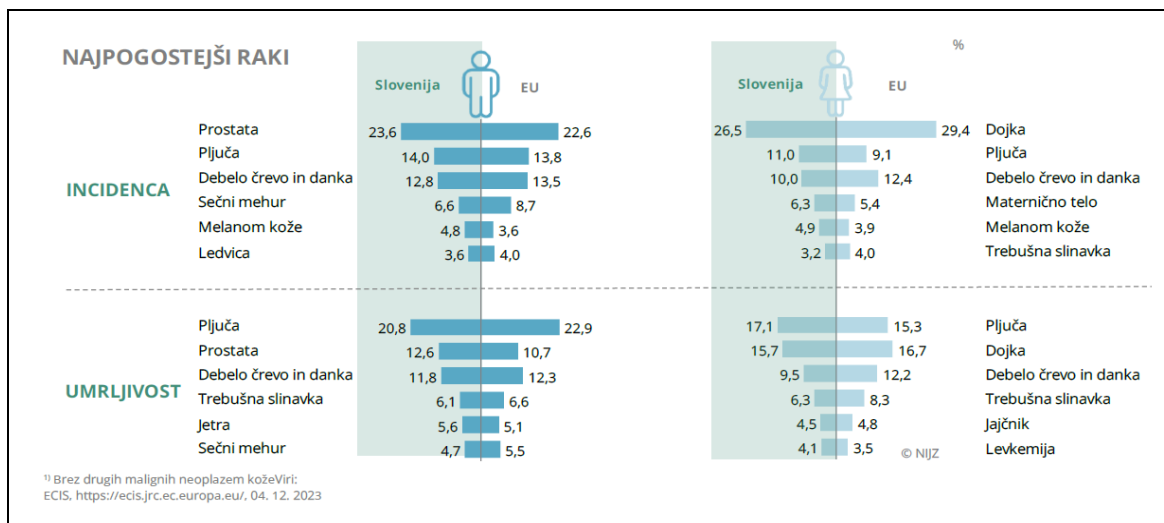
Sl. 4: Svit

Odzivnost v Program Svit na ravni Slovenije in po zdravstvenih regijah v letu 2024

Zdravstvena regija	Odzivnost	Odzivnost - moški	Odzivnost - ženske
CELJE	65,70%	59,21%	71,94%
KOPER	61,66%	55,71%	67,57%
KRANJ	68,31%	61,54%	72,71%
LIUBLJANA	65,10%	59,53%	70,28%
MARIBOR	61,96%	55,86%	67,91%
MURSKA SOBOTA	63,34%	57,61%	68,60%
NOVA GORICA	68,02%	61,51%	72,37%
NOVO MESTO	66,75%	59,64%	73,67%
RAVNE NA KOROŠKEM	66,60%	60,46%	72,65%
SLOVENIJA	64,94%	59,10%	70,49%

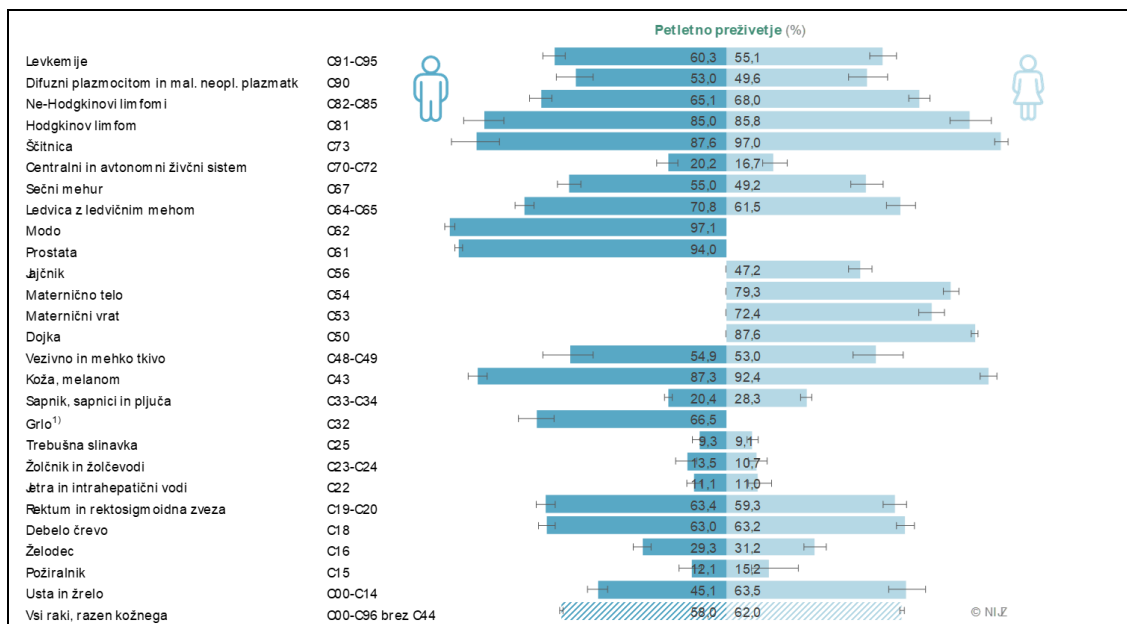
Sl. 5:

Najpogostejš
e lokacije
raka in
umrljivost po
spolu,
Slovenija in
EU

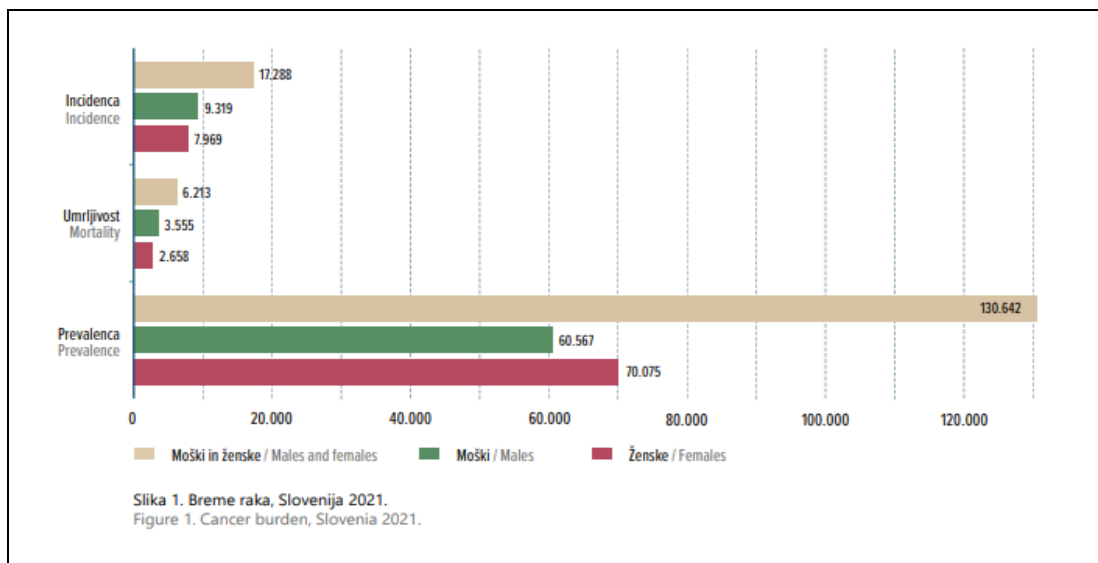
Vir: Zdravstveni statistični letopis Slovenije, NIJZ

Sl. 6: Petletno preživetje (s 95 % intervalom zaupanja) bolnikov z rakom, 2016-2020, Slovenija

Vir: Zdravstveni statistični letopis Slovenije, NIJZ

Sl. 7: Breme raka, Slovenija 2021

Vir: Register raka RS, 2021

Razvoj onkologije je neustavljivi ob tem, da pri obravnavi poudarjamo **pomen celostne obravnave in rehabilitacije** bolnikov z rakom. V tem igrajo veliko vlogo tudi civilna društva in drugi družbeni deležniki v skupnostnem pristopu in v programih integrirane preventive ter krepitev zdravja. S sorazmerno majhnimi vložki in ozaveščanjem, na podlagi navodil najnovejšega (5. izdaja) Evropskega kodeksa, ki vsebuje 14 preprostih nasvetov – dva sta nova, ki bo v Sloveniji vpeljan prav na današnji dan – 4. februar (**Svetovni dan raka**), bomo lahko dosegli zmanjšanje pojavnosti vseh rakov do 50 %. In prav zato skušamo opolnomočiti čim več ljudi, da nekaj naredijo za svoje zdravje. Pridružite se nam 4. februarja in nam pri tem pomagajte.

Za več informacij smo vam na voljo na info@ko-rak.si in na tel. št. 041 632 284.

Lep pozdrav,

pridr. prof. dr. Marko Vudrag, dr. med., l.r.
predsednik Društva ko-RAK.si

